

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamentele se fac numai plătinându-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Românii se înceapă.

Așa ni-se pare, mai că ar fi la loc să mai examinăm odată una dintre doctrinele cele mai nouă ale celui dintâu dintre oficioșii guvernului maghiar. Cu atât mai virtuos ni-se pare, cu cât doctrina este la adresa Românilor. Lor li-s-a ținut: „Domnii Români se înceapă“.

Din unul dintre numeroși precedenți este cunoscut, cu câtă înduioșare și cu cât interes primul oficioș budapestan a scris ce ar trebui să facă Români, ca să „poată lua în primire... partea ce li-se cuvine...“

Este adevărat, că oficioșul scria atunci având pe Sași în vedere. Însă a vrut să turtească cu o lovitură două mușce. Spunând lumii de ce daruri s'au învrednicit Sașii pentru atitudinea lor, a arătat și Românilor calea, pe care se apuce, dacă politicesc vor să se facă fericiți.

Atunci era mai greu a pătrunde în chestiune. Doctrina era așa dîcînd curată abstracțiune. Temeiul prelegerii: numirea comiților-supremi de naționalitate săsească, era pentru lumea neoficială în parte numai teorie. Examinarea căuta, dacă se făcea atunci mai deapropo, să se mulțumească numai cu aprefierea fraselor oficioase.

Acum este altfel. Acum avem cu fapte de a face. Numirile de care era vorba sînt cunoscute după monitorul oficial din Budapesta. Va să dîcăm avem de a face cu lucruri pozitive, care sînt afară de ori-și-ce îndoială.

Din faptele aceste pozitive și afară de toată îndoială însă vedem, că Sașii au căpătat un unic comite-suprem. Acesta este fostul vicecomite în comitatul Sibiului, Gustav Thalmann.

Atât și nimica mai departe, căci, după-cum s'a mai dîcîs Bauszner, deși este Sas de origine, este pus într'un comitat, unde cu Sași n'are de a face, și într'un teritor, care nu s'a ținut de Fundul-Regiu sau de așa numita „feară săsească“.

Sînt însă faptele aceste motive suficiente, ca să „înceapă“ și Români după-cum le prescrie oficioșul cel dintâu?

„Pester Lloyd“, căci de el este vorba, când a vorbit din catedra lui, n'a vorbit serios. Nu, pentru-că în chestiuni, care privesc pe naționalitățile Ungariei, serios el nu poate vorbi nici-

odată. Cum ar și pute vorbi, când el n'are naționalitate, sau dacă are, o simte numai fără de a o mărturisî în public și în acte publice. Astfel de ființe nu pot, chiar și când ar vrî, înțelesul rigoros al cuvîntului să fie serioase. De unde urmează, că dacă a dîcîs, că Români se înceapă, a fost numai ironie.

„Pester Lloyd“, care foarte bine va ști, cum de mulțumiți vor fi și Sașii cu darurile din timpul mai nou, știe și Români cu ce pot fi mulțumiți. El știe însă și că Românilor așa cum el dîcîe nu li-se poate da atât cât să poată fi mulțumiți. Pentru-că Românilor nu li-se poate da nici cât s'a dat Sașilor. Și de aceea aruncă frasa într'o limbă lui străină, mai străină decît cea de care de obicei se folosesc, ca ei să „înceapă“.

Sașii în număr rotund sînt 200.000 de suflete. Lor li-s'a dat un comite-suprem. Români sînt 3.000.000. Aplicată proporțiunea la 1 la 200.000, Românilor ar trebui să li-se dea 15 comiți-supremi.

Crede oficioșul prim din Budapesta, că guvernul, în al cărui serviciu se află el astăzi, va face Românilor concesiunea aceasta?

Nu crede. Și nu poate crede, pentru-că el știe bine, că guvernului nu-i sînt deajuns posturile din țările ungare pentru sinecristii sei. El știe mai departe, că bătaie de cap a trebuit guvernului până a putut face un loc unui Sas, care nu aparține sinecristilor. Unde Doamne sfînte să găsească acum loc, și dacă ar voi, pentru cinci-sprezece Români, ca să-i așeze în posturi de comiți-supremi?

Și totuși Români se înceapă.

Evident este, că nici de „începerea“ din partea Românilor nu se tragează. Doctrina și prelegerea din chestiune n'a fost ca să deschidă calea și Românilor la „partea ce li-se cuvine“. A fost ca să fie acușați Români de nou în public cu lucruri, de care nu i-a putut dovedi nimenea că sînt înovați. Și aceasta sigur, ca la ocașia cea mai de aproape să se dîcăm Românilor, că ei sînt de vină, dacă nu se pot bucura de o soartă mai bună sub egida guvernului maghiar.

De altmintelea Români au „început“ încă la 1848. Și de atunci începe merg înainte așa precum au început.

Bine ar fi, dacă aceia, care au destinele regatului unguresc în mână, ar asculta de vocea timpului, de interesele adevărate ale patriei și nu de ale sirenelor, care-i amăgesc, ca să poată exploata în folosul lor neînțelegerea dintre cetățenii adică cu trup și cu suflet patriei lor.

Neînțelegerea între cetățenii patriei e punctul arhimedic, prin care oameni de seama celor dela „Pester Lloyd“ țin regatul în agitațiune. Înțelegerea ar fi punctul arhimedic, prin care patria ar fi pusă în condițiunile cele mai bune și mai puternice față cu ori-și-ce inamic pentru toate eventualitățile.

La aceasta din urmă, adică la punerea la cale a unei înțelegeri bune între cetățenii patriei, ar avî să înceapă nu Români, ci Maghiarii, pentru-că aceștia au ascultat și ascultă și acum de rîuvoitorii lor.

Dacă ar sosi odată timpul dorit, în care Maghiarii să aibă țaria de a-și astupa urechile, când oameni ca cei dela „Pester Lloyd“ și alții de felul acestora vin să le șoptească doctrinele și prelegerile, lui „Pester Lloyd“ la adresa Românilor n'ar vedea lumina și cetățenii Ungariei ar discuta între sine lucruri folositoare și de sine ar lupta pentru lucruri, care de sine au a se înțelege.

Înceapă dar Maghiarii a merge pe calea cea bună. Noi și toți care am început a merge pe calea cea bună ne vom întalni sigur la ținta adevăratei fericiiri reciproce și la gloriificarea patriei.

Răspunsurile Maiestatei Sale în Fünfkirchen și Fiume. Deputațiunii comitatului Verőcze și a orașului Oseg, al cărui conducător a fost comite-suprem contele Pejacevich, Maiestatea Sa a răspuns în Fünfkirchen în limba germană la o alocuțiune ținută în limba croată. — În Fiume Maiestatea Sa a răspuns la cuvîntarea italiană a primarului Ciotta tot în limba italiană; deputațiunii camerei de comerț și industrie fiumane Maiestatea Sa a răspuns tot în limba italiană; deasemenea în limba italiană a răspuns Maiestatea Sa și deputațiunii comunității israelite... Clerului romano-catholic al dieceei Modrus-Zeng, condus de arhiepiscopul Possilovich, Maiestatea Sa a răspuns în limba germană la alocuțiunea croată; deasemenea Maiestatea Sa a răspuns în limba germană la alocuțiunile bisericesci unite evan-

gelice calvine și luterane; tot în limba germană a răspuns Maiestatea Sa la alocuțiunea croată a conducătorului comitatului Modrus-Fiume și a orașului Bucari...

O desavuare rușinoasă a „patrioților“. Se telegrafează din Praga: „Pester Lloyd“ a adus nu demult știrea, că studenții francezi, care veniseră la Budapesta dela expozițiunea din Praga, ar fi promis studenților maghiari, că vor face în Franța propagandă pentru memorandumul acestora contra Sêrbilor și Românilor. Acum publică „Narodni Listy“ o scrisoare a studenților francezi către societatea studenților cehi de aici „Slavia“, în care știrea lui „Pester Lloyd“ este numită minciună și scornitură desvîrșită. În scrisoare se dîcîe, că studenții francezi au făcut cunosciță într'o cafenea cu câțiva universitari maghiari și aceștia au voit să-i înduplece a visita societatea studenților maghiari. Această invitație a fost refuzată în mod hotărît, dar după-ce Francezii n'au putut scăpa de colegii maghiari, s'au învoit să viziteze cu ei câteva localități maghiare de petrecere. „Insemnă“, — se dîcîe în scrisoarea studenților francezi, — „că Maghiarii pretutindenea ne-au lăsat să plătim noi. Ca un lucru caracteristic comunicăm, că Maghiarii ne-au dus și într'o butică și au pus Țiganii să ne cânte „Marseillaisă“. După aceea ne-au făcut atenți, că în Pesta este obicei a plăti pentru fiecare cîntare câte un fiorin. Și acest fiorin l'am plătit noi. La plecarea din Pesta ședeam deja în cupe, când au venit trei studenți și-și iese adio dela noi: noi ne-am despărțit de ei cu desvîrșire rece“. „Narodni Listy“ mai observă, că scrisoarea conține despre Maghiari astfel de expresiuni, care nu se pot nici indica, decum reproduce din cuvînt în cuvînt.

Va să dîcăm la aceasta se reduce „înfrățirea“ studenților francezi cu cei maghiari, care noi la timpul seu a trebuit să o numim caraghioasă.

Mișcările agrare în Ungaria. Se scrie din Budapesta: În Battonya s'a restabilit liniștea sub paza miliției și n'a mai fost turburată până acum, însă iritația între țărani continuă. Comite-suprem a făcut raport ministrului de interne, în care arată, că propaganda socialistă este susținută între muncitorii din Arad și că foaia socialistă „Közjölét“ (Binele public), ce apare acolo, le strică muncitorilor capetele. Miliția are să rămână timp mai îndelungat în Battonya. Gendarmeria din Nádlaç și Macău va fi înmulțită. Și în comuna Dombegyháza

se observă o ferbere suspectă între țărani și există temere de excese. Unul dintre matadorii principali, Andreiu Nagy, a fugit. Cercetarea de pînă acum a dovedit, că au venit doi muncitori din Oroshaza la Battonya și au sedus poporul, că Monarhul a trimis ordin despre urcarea plăților, însă „domnii“ tînuiesc acest ordin. Înurmîntarea celor trei jertfe s'a făcut cu pază militară, fără excese. Contra numeroșilor arestați procurorul intențiază acțiune criminală pentru îndemnare la tăciunărie și conturbarea liniștei publice. Se vorbește, că în Medgyesbodzas au fost excese și că s'a cerut de acolo ajutor militar dela Seghedin.

Rapoartele foilor despre excesele din Battonya constatază în unanimitate, că agitațiunea a fost dusă în popor prin emisari dela Budapesta.

Mișcarea agrară-socială între muncitorii agricoli din comitatul Bichis și Ciana, în ținuturile cele mai bogate ale șesului Ungariei, ocupă atât presa, care accentuează serioșitatea lucrului, cât și cercurile guvernului și ale parlamentului.

Israel.

„Voința Națională“ publică sub titlul de mai sus următorul prim-articol:

„Precînd la noi se discută chestiunea isgonirii Ovreilor din Rusia și în parlament și în presă, Ovreei se străcoară ușor și pe neșimțite, în țara în care au năvălit odinioară după ruina completă a Poloniei. Firesc, că nu numai asupra României vor fi îndreptate vederile și pottele lui Israel. Sînt și alte colțuri ale lumii, care pot adăposti tolbele rasei banchierilor și a exploatorilor, a cămătarilor și a inventatorilor de societăți iluzorii cu câștiguri enorme și reale pentru inventatori. Sînt și alte părți ale lumii, pe unde butoaiile cu alcool și vitriol ale lui Israel se-și reverse vițil, timpirea și otrava. Dar' nici îndoială nu mai încap, că România este punctul cel mai însemnat din vasta ambiție semitică de a cutropi și distruge. Noi sîntem un popor mic, blînd și nepăsător; pe noi ne acuză toți ori de câte-ori voim să ne apărăm vre-un drept. În special Ovreei ne-au acuzat pururea, că sîntem cruși și fanatici, că sîntem criminali și bigoți. Rîul cel mare însă nu stă în aceea, că am fost și sîntem și vom fi acuși astfel; adevărat rîu e, că acușatorii noștri nu cred în acușățiunile lor și sînt convinși, că poporul defăimat este blînd, că este tolerant pînă la extrem, că este franc și leal, că este naiv și nepreparat pentru a lupta contra vicleniei și a fraudei, contra pi-

FOIȚA „TRIBUNEI“

Valachii civilizați.

„A civilizált oláhok, pár megjegyzés a román fészkelőidésekre, írta Hentaller Lajos orsz. képviselő. Szeged 1891. — Nyomtatott Bába Sándor könyvnyomdájában.“

Acesta e întreg titlul acelei broșuri, pe care a scris-o Hentaller Lajos, deputat dietal, și care în traducere românească e: „Valachii civilizați, vreo câteva observații la svîrcolirile Românilor“.

Toată broșura se extinde pe 16 pagini octav mic, dar' aceste 16 pagini sînt prea destul spre a umple de amărăciune pe fiecare român, când vede, că astăzi se poate, ca o națiune întreagă să fie înferată ca o bandă de hoți și bandiți, ca un popor necult, care nu e capabil a se ridica la o cultură, ci numai să fie aservit, — fără-ca defăimătorul să vină pedepsit, — ba ce e mai mult, în mod indirect se cuteze a comite proclamațiuni revoluționare spre a da nou material de ură atunci, când mai multă lipsă avem de pace și bună înțelegere.

„Tribuna“, în nr. 40 din 19 Februarie 1891, a înregistrat numai aparițiunea ei după foile maghiare, ear' în nr 59 din 13 Martie ne face mai de aproape cunoști cu această scriere literară. În acest număr „Tribuna“ își exprimă nedumerirea, că nu cunoaște incidentul, din care deputatul dietal Hentaller a fost îndemnat a mai reimprespeta lucruri petrecute în timpuri abnormale, în vremuri

de resmiriță, mai departe află a fi lucru și perfid de a reimprespeta lucruri, care deși nu s'au întemplat chiar așa, dar' puteau să se întemple pe un timp când rebelii, Maghiarii, comiteau ei cele mai înfricoșate atrocități față cu aceia, care la apelul Monarhului lor au alergat întru apărarea dinastiei amenințate cu detronare.

Nu află chiar la loc aceste nedumeriri ale „Tribunei“ și nici nu află a fi lucru perfid reimprespetarea astorfel de lucruri, pe care ar voi a le scrie Hentaller.

Incidentul, din care deputatul dietal Hentaller a fost îndemnat a scrie această broșură, se vede chiar pe pagina primă, adică multe plângeri ridicate din partea Românilor contra Maghiarilor, precînd Maghiarul a fost „cel mai drept“ față cu naționalitățile, Români însă a comis față cu Maghiarii mii de atrocități, din care se vede, că gradul lui de civilizație e ca al canibalilor, și la fine provoacă pe Români a combate cu fapte cele înșirate de dînsul.

Nu e perfid a reimprespeta astfel de lucruri, ci din contră e un ce de dorit, ca să se descrie toate, fie plăcute, fie rele, despre ori-și-cine, căci numai așa poate învăța posteritatea din cele trecute.

Nime nu are să se supere, dacă i-se spune, cine au fost antecesorii sei.

E lucru perfid însă atunci, când cineva fapta unui criminal ori hoț și jefuitor o aruncă în față întregului popor, din care face parte, și e lucru și mai perfid a arunca în față unui popor atari fapte, care nu numai că nu se pot documenta, dar' nici nu s'au întemplat, ori dacă s'au și întemplat, acele

s'au petrecut cu totul altmintelea și ca efecte au avut anumite cauze notorie.

„Stilul este omul“ și noi fără a face mult comentariu vom trece de-adreptul să cunoaștem mai de aproape această „măreață“ scriere deamă de autorul ei.

Hentaller începe cu următoarele: „Abia trece săptămîna, abia ziua, că valachimea „(oláhsg) din Ardeal ori din România se n'îndrepte vr'un atac contra noastră, contra Maghiarilor. Astăzi junimea nobilă română apelează la presă, mîne oare-care foaie din Transilvania descrie pe Maghiar așa, ca-și-cum fii acestei națiuni, la laltă și fiecare sem-parat, cel puțin ar fi neguțatori de sclavi din America-de-Sud, — și lucru firesc, că „bravii Români moderni sînt victimele; ei sînt Indieni cei cu peze roșii. Prelungă numirea de barbar, aceea e cea mai puțin ce „mai aruncă asupra noastră, că ne nisuiem să „apăsăm popoarele ce trăiesc în patria noastră. „Aceasta însă, rotund dîcîs, e afirmare nedreaptă!“

„Maghiarul acum tocmai atât de puțin voesc să apese pe celelalte neamuri, precînd de puțin s'a nisuit în trecut să le subjege. „Maghiarul, de atunci de o mie de ani, decînd posedă acest pămînt, a fost totdeauna răbdător și drept față cu naționalitățile. E răbdător, drept și lăsător chiar și astăzi.“

„Maghiarul într'atîta a fost de liberal față cu naționalitățile, încît a exclus dela gustarea drepturilor constituționale o mulțime mai mare de cinci milioane de Maghiari, înmulțind cu miile numărul acelor, care „gustînd privilegiile de nobili au fost primiți într' barierele constituțiunii“.

Mai departe autorul cu o ușurătate, ce nu se poate permite nici copilor de școală, tractează în câteva liniamente de 3 pagini toată istoria Românilor din trecut, începînd dela Traian pînă în 1848, ba se face și filolog român. Vrînd a căuta originea numirii de „oláh“ dîcîe: „În limba turcească „oláh“ ori „ulán“ însemnează serv (szolga). De aici se derivă numirea „oláh“, care vrea să exprime aceea, că „rumunyii“ (rumunyk), fiind învinși de către Maghiari cu armele, au devenit servitorii națiunii noastre: Și cu toate aceste națiunea maghiară nici-odată nu a tractat cu Valachii, ca-și-cum i-ar fi supus cu armele, ci îmbrățișîndu-i la sinul frătesc, i-au împărțit de toate drepturile și privilegiile, de care a fost împărțit și neamul maghiar. Așadar svîrcolirile domnilor Valachi și a tinerimii române nu au nici o basă serioasă“.

După aceea cam pe calapodul, după-cum se scrisese în foaia săptămînală „Közérdek“ din 1884 nr. 45 sub titlul: „1784“, își continuă tractatul și după-ce pe „Horia“ și „Cloșca“ îi numesc jefuitori, omoritori, tăciunari și hoți, și ca atari eroi naționali, încep a arăta, cum i-au început Români civilizațiunea, și dîcîe: „Să cugetăm, că precum e națiunea, așa merită să aibă și martiri, dar' să privim trecutul mai de aproape, să privim ce a făcut poporul valach „cult“, „civilizat“ cu Maghiarul „barbar“, „incult“ și „asiatic“.

„La anul 1848 Ardealul a fost împreunat cu Ungaria. Prin aceasta s'a fost satisfăcut tuturor gravaminelor Românilor. „Dar' Valachii din Ardeal mai ales în urma agitațiunii colonelului de grănițeri Urban au

lăsat poziție contra Maghiarilor. Urban și-a căștigat vre-o câțiva mizeși îmbrăcați în surtucuri spre scopurile sale și cu conlucrarea acestora a sedus masele incolte prin aceea, că împăratul austriac mai înainte cu un deceniu a șters robotul iobăgesc, dar' „domnii cei rei maghiari au ascuns dinaintea poporului acest ordin al împăratului. După aceea în numele împăratului a promis poporului valach liberare de dare pe doi ani și i-l-a asigurat, că ce posesiune va lua dela Maghiari, aceea o va împărți între sine. Prelungă astfel de promisiuni a jurat credința împăratului.“

„Conducătorii valachi încă atunci au „avut înaintea ochilor dărăburirea Ungariei. „În fantasia lor au împreunat Ardealul cu Muntenia și Moldova și harta Daco-României celei mari a fost gata.“

„Prefecții români au stat în fruntea „maselor valache fanatisate în Ardeal au „omnis crușimi atât de înspăimîntătoare, încît „la auđul acelor monstruoșități înghiță sîngele în vinele noastre.“

„Mai în jos voiu specifica și aminti „casuri speciale, cum și-au început Români „moderni, numiți apreați, lucrarea lor civilisatorică. Acum numai în general amintesc „aici genurile acele de crușimi alese, cu care „oardele fanatisate și fără suflet au torturat pe sêrmanii Maghiari.“

„Legînd oameni între două scînduri îi „tăiau în două cu ferestrele și femeile trebuiau să se privească pînă în capăt la acest martiriu îngrozitor. Cele mai multe au înebunit în vederea unor asemenea lucruri. Pe alții îi

șiherlicului și a escrocheriei, că este în fine poporul cel mai puțin religios din lume.

„La poporul nostru religia este un fel de filosofie delicată și vagă, umanitară și poetică, desbrăcată de ori-ce patimă, de ori-ce aspirație de propagandă și cucerie, de ori-ce aavent fanatic și crud. Acest adevăr, pe care nu voim a-l caracteriza nici în bine, nici în rău, este pe deplin cunoscut aceluia care domină și conduce, prin milioane, rasa semitică, și care dela vițelul de aur au ajuns la un alt D-zeu foarte scârbos, la trinitatea semitică: *Biletul de bancă, amanetul și acțiunile*.”

Ar fi o nerozie din partea noastră să ne credem acoperiți contra invaziei din Rusia...

„În România se vor revêrsa alte valori de Ovrei, pentru-ca și acestia sê ne acuse, cum ne-au acusat toți coreligionarii lor în tot timpul cât ni-au stors avuțiile.

„Acei care conduc rasa împrăsciată și răcătoarea, ne cunosc îndestul de bine, pentru-ca sê nu ne repartisese și nouă o parte din isonții Rusiei.

„A ajuns deja o banalitate în lumea cultă, că antisemitismul nu mai este o cestiune de religie. La noi antisemitismul niciodată nu a fost o pornire religioasă. Noi cei mai acușati am fost cei mai liberali, cei mai blânzi, cei mai toleranți. Dar' din cauza bunătății, care la noi este o adevărată religie, am devenit prada celor tolerați. Și ceea-ce ne-a revoltat mai mult a fost observația dreptă, că: Ovreul ajuns milionar, prin escamotarea forțelor noastre sociale și naționale, este străin cu desăvîrșire de pământul și poporul, care și-au deschis sinul Semitelui însinuant și lacom.

„Este străin? Este dușman.

„Sunt Ovrei buni, recunoscători și capabili de a simți și de a se jertfi pentru națiunea în care s'au născut, au studiat, au iubit, au suferit și s'au îmbogățit, — dar' acestia sunt atât de rari, atât de rari, încât ei nu contează întru nimic pentru rasa semitică...”

„Anglia, liberala Anglie, cea țeară, în al căruia parlament s'au ridicat glasuri elocente și autoritate în favorul poporului lui Israel, — țeara care a vădut pe șefii celor două partide predicând pentru Smiti, — țeara a căreia capitală a certat lumea întreagă pentru Ovrei și a intervenit neconștient prelung capetele încoronate în favorul poporului lui Iehova, — îndată-ce a aflat, că Ovreii părăsesc Rusia, aceeași Anglie, protectoare și umanitară, a avut grija de a-i vesti prin presă și întruniri, că s'și caute alte locuri și s'și nu se gândescă la blânda și blonda Albionie. Englezii adoresc pe Ovrei când nu vin la ei; este aci o mare învătătură, căci vine dela poporul cel mai practic din lume...”

Gimnasiul din Beiuș.

Diecesa Orăzii-mari, în Iunie 1891.

Între opintirile șovinismului maghiar în contra națiunii române cel mai momentuos se poate numi nelegiuirea comisă în contra gimnasiului din Beiuș, o injurie aceasta în contra întregii națiuni române și în special contra diecesei oradane, de care aparține. Țipetele de durere ce a produs acest fapt brutal nu s'au putut ascunde, nu s'au putut sufoca în secolul al 19-lea. Însuși făptuitorul guvern maghiar s'a aflat constrâns a-și spela mâinile, n'a voit

„răstigniau pe porți și îi folosiau drept țintă și exerciț de tir. Pe mulți îi legau goli de arbori și pe acestia furiile, desbrăcate de simțăminte femeiesci, îi gădiliau și înțepau „simțăminte murian. Erau și de aceea, pe care îi frigeau la foc înocet. Erau de aceea, pe care îi ungeau cu reșină și îi ardeau în loc de „torțe. S'a întâmplat, că au măcelărit familia „întregi între cele mai înspăimântătoare chituri. Înaintea gloatelor valache tâlhăresci „nu era nimic sfânt. Cetățeni maghiari, femei, „copii de țită erau belțiți, răstigniți, aruncați „bucăți în fântâni, pârliți cum se pârlesc „porcii, casele și alte edificii erau aprinse „etc. etc.” Și în fine la pag. 16 își dă verdictul: „Da, păcătoși au fost conducătorii „valachimii și păcătoase sunt aceste gene- „rațiunii și astăzi, pentru-că amestecă nu „numai partea orbită a valachimii, dar' fac „nebură pe întreaga lume civilizată...”

Cu multă durere sufletescă dar' dîcem și aci: Așa le trebuie Românilor, căci vorba multilor nu se aude nicăiri pe lume. Dela cine așteaptă Români să fie apărați înaintea lumii?

Mai este oare cu puțință a se apăra numai prin tăcere poporul acesta luat din toate părțile la goană? Nici decum. În zilele noastre am ajuns, ca informațiunile cele mai absurde și calomniile cele mai îndrăcite să afe credemțent necondiționat înaintea șovinistilor maghiari, îndată-ce acelea își vor afla calea în vre-un diar maghiar.

Anii 1848-9 au fost așa de bogăți în evenimente, încât ori-câte scrieri s'au publicat până acum despre acelea, ca volume groase, ca memoriale, colecțiuni de acte pu-

a lua pe sine o faptă atât de ilegală și ne-creștinească, ci s'a opintit atât în publicitate prin organele sale, cât și mai târziu prin rapoartele sale a înfățișa cauza așa, ca-și-cum însuși episcopul ca patron ar fi inițiat și oferit înlocuirea limbii române cu cea maghiară în gimnasiul din Beiuș. Însă care au fost numai cât de puțin inițiat în afacerile premergătoare și au cunoscut numai cât de puțin pe episcopul și faptele lui precedate, au putut fi în clar, că ce valoare poate avê spălarea mânilor șovinistului guvern; dar' tocmai pentru aceea publicul român cu tot dreptul a putut aștepta dela guvernul diecesan o destăinuire, o declarațiune bărbătească, rezolută, neșovăitoare și ambrăsurată cauzei sfinte ce o reprezentă. Însă ce s'ê veđi. După spălarea mânilor ministeriale vine dela un consistorial răspuns, — aducend o ștergură moale bine svântată, ca s'ê se poată șterge bine (veđi „Gazeta” nr. 78 din 7/19 Aprilie 1890), — din care nimic nu poți înțelege alta, decât că „noi lege avem și după legea noastră dator este s'ê moară”, de cugeți că te afli tocmai în Ierusalim. Căci ce alta înseamnă sofismele: „Dacă înaltul guvern ar închide gimnasiul din Beiuș, procedea aceasta ar fi, ce e drept, „injustă”, însă ar fi totodată legală sau mai bine đis după lege”; sau ce alta înseamnă: „Ear' pentru eventualitatea închiderii gimnasiului e o iluziune deșartă aceea, ca Maiestatea Sa decât s'ê vadă închis gimnasiul din Beiuș s'ê demisioneze pe toți ministrii guvernului se constituțional”. Deci Români sunt afară de cadrul constituțional, ear' ministrii sub masca constituțională au drept de a face injuștie, legală sau după lege? Ce doctor! Ear' față cu aserțiunea ministrului, că inițiativa la introducerea limbii maghiare ar fi făcut-o episcopul, đice, că un episcopul, ci guvernul diecesan „a pus, ce e drept, în prevedere învățarea limbii maghiare în mai mare extensiune decât în trecut”. Ear' că cât pond și preț pune faimosul consistorial pe limbă și națiune se vedesce din aceste: „Chiar pentru aceea caracterul diecesan și afirmarea exclusivă a institutului dela jurisdicțiunea ordinarialului nu s'ar sacrifică pentru nici o eventualitate”. Cu oameni cu astfel de principii poate tracta guvernul șovinist fără mari greutăți.

Acum abstrăgend dela celalalt cuprins al articolului, în care față cu profesorii destituiți, față cu cei-ce au debutat în publicitate sau altcum în contra călcării gimnasiului, ba față cu însuși limba română și folosirea ei prin preoți și familiile lor, se exprimă cu un sarcasm lipsit de ori-ce simț delicat național, nedând drept nimêri de a se căi sau a se apăra pe sine ori institutul călcat, — timbrând acțiunea de curiosități și glume, — și pretindend pentru ordinarial un areopag infalibil, căruia ceilalți toți sunt datori a se supune, pentru-că acest areopag „în urma urmelor” comunică cu „minores gentium” ce nu e discrețional.

Abstrăgend dela cele întemplate tot în sensul acestui articol în consistorial plenar, — de acum e anul, — mai abstrăgend și dela aceea impregiurare, că până când ađi nu mai auzi, ca cineva s'și sfărîme capul cu neindreptățirea gimnasiului, până atunci încă și ađi se cearcă, că cine ar putê fi acela, care au scris în cauza gimnasiului din Beiuș și a seminarului din Oradea-mare; poate ca s'ê se pedepșiți, fiindcă prin ceva mistificațiuni se afirmă, că aceste toate sunt îndreptate în

blice, cronice, articli polemici etc., totuși însuși ministrul Trefort își descoperise odată părerea sa de rău într-o epistolă publicată înadins, ca istoria acelor ani încă nu este scrisă. Așa este, ea încă nici până în ziua de astăzi nu este scrisă.

Noi Români ce avem până astăzi? Câteva părți din istoria Transilvaniei scrise de Papiu Ilarian, de un anonim în cartea intitulată „Die Romänen der oesterreichischen Monarchie”, de George Bariț și mai în urmă de N. Popea în cartea „Memorialul lui Șaguna”. Urmasarea este, că alții în alte limbi adună și publică necurmat, bun, rău, adevărat și fals, unele preste altele, adevărul se întunecă și dauna cea mai grea cade și de aici cel puțin până una altă tot numai pe Români. Am ajuns, că după-ce istoria mai veche a patriei este mai demult scâlciată și falsificată, astăzi chiar evenimentele, care s'au petrecut dinaintea ochilor nostri, mai ales dacă se reduc la Români, sunt sau negate cu totul, sau interpretate spre înferarea noastră. Documente publice intru tot autentice sunt tratate ca neexistente, ca minciuni, atunci când la altele, care sunt în favorul adversarilor, se dă valoarea cea mai exagerată.

Se pune temeiu foarte mare pe cruđimi comise de Români, se observă însă tăcere aproape absolută asupra tuturor atrocităților însutit mai multe și mai teribil comise de alții, și precum arêtarăm la începutul acestor întemplări, dl Hentaller Lajos în broșura sa rivalizează în punctul acesta cu alți falsificatori de adevăr. (Va urma.)

contra episcopului, ce într'atâta s'a înrădăcinat în caprițul onora, că luvitura dată gimnasiului din Baia-mare, când între punctele de gravamine s'a adus și cestiunea gimnasiului din Beiuș, un sufler a protestat, ca această cauză s'ê nu se suleveze, pentru-că supêra pe episcopul, abstrăgend đic dela aceste toate, fînc și dela susceptibilitățile personale ce unii ar dori a se prepune intereselor naționale și comune, — s'ê luăm în considerațiune numai cele citate mai sus din articolul veneratului consistorial. Oare ce idei își va putê cineva forma despre naționalismul consistorialilor din Oradea și despre energia, cu care a putut fi apêrat gimnasiul din Beiuș, și ce soarte e în prevedere pentru acele așezăminte culturale mărețe, care actualul prelat cu atâtea sacrificii parte le-a înființat, parte le-a amplificat și inzeștră? Ar trebui să desperzeze omul, când vede, că în urma presiunilor și cei-ce au luat prin scrierile sale oareși-cum în apêrare cauza națională în diecesa oradană, au început a se subtrage. Se đice însă, că „unde e mai mare lipsă, acolo e mai aproape ajutorul lui Dumređeu”, ce în parte s'a și împlinit. Ca ajutorul moral se poate considera Liga pentru cultura română, ca ajutor eficace se poate considera înființarea foii archidiecesane „Unirea”, care ca prin o inspirațiune „și-a pus în programul se apêrarea gimnasiului din Beiuș, începend îndată în primii sei din numerii 7, 8, 9 și 10 a se ocupa exclusiv cu cestiunea gimnasiului din Beiuș, unde demonștră cu argumente nerêsturnabile, că procedura ministerială nu e numai injustă, ci și ilegală, demonștră, că nu numai caracterul diecesan, ci și cel național e a se conserva, ear' mai de curând în numerii 19, 21, 22 și 23 sub titlul „Gimnasiile noastre românești”, în care nu numai din punct de vedere național, ci și patriotic, umanitar, legal și religios-moral tractează despre injuria și ilegalitatea ce a îndurat gimnasiul din Beiuș și Năsêud și ce se pregătesce și celorlalte. Un ciclu de articli sunt acestia, la care cu drept cuvênt putem aplica đisa postulul:

- „Leagănul de sciință
- „Și simțiri naționale,
- „Blăjule tu locuință
- „Geniului gîntei tale”.

Ca on. public se poată face deosebire între spiritul ce se respiră pe la Blaj și al consistoriului dela Oradea, față cu cele citate din articolul aradan, voui cita ceva din „Unirea” blăjană, care în numărul 22 între altele đice: „Înzadar dovedim până la evidență ilegalitatea comisă față cu gimnasiul din Beiuș, căci această ilegalitate pe unii îi lasă răci ear' pe alții îi desfêtoază. Înzadar đicem noi conform adevêrului, că asupra episcopului din Oradea-mare s'a făcut ea mai mare presiune, pentru-ca s'ê se poată crea actuala stare de lucruri în gimnasiul din Beiuș, căci ministrul chiar și actul episcopului provinut numai din necesitate neînvinșă, din silă și terorism, încă îl presentesază lumii drept act de „prevenire și condescendență promptă”, precum ori-cine poate vedê la pagina 8 din raportul al 9-lea, ce 'l-a făcut ministrul despre instrucțiunea publică din Ungaria. Înzadar dovedim, că este o monstruositate privelicea, ce 'ți-o presentă nisce preoți greco-catolici silii în contra convingerii lor preoțesce și românești a lucra la desnaționalizarea fraților lor de un sânge, și poate chiar a fililor lor proprii, căci ceea-ce pentru noi se pare a fi monstruositate și silă, pentru alții poate este lucru firesc, libertate constituțională și egală îndreptățire națională.”

„Plângem pe ruinele culturii noastre naționale dela gimnasiul de odinioară românesc din Beiuș, întocmai ca profetul Ieremia pe ruinele Ierusalimului: „De te voui uita Ierusalime, uitată s'ê fie drepta mea, s'ê se lipească limba mea de grumazul meu, de nu'mi voui aduce aminte de tine”. Dar' rêsunetul plângului nostru se sfarmă pretutindenea de porți de plumb, sau poate el celor-ce au sgduit temelile culturii noastre naționale din Beiuș se pare un cântec dulce, care în inimile lor produce în loc de durere numai bucurie și veselie.”

„Introducerea limbii maghiare ca limbă de propunere în gimnasiul de Beiuș, în toată diecesa română greco-catolică de Oradea-mare a produs o mișcare convulsivă întocmai ca în corpul celui chinuit până la moarte, a cauzat o durere nespūsă tuturor Românilor greco-catolici și a deșteptat într'înșii grave îngrijiri pentru viitorul bisericii lor, ear' pe trupul națiunii române de sub coroana Stului Stefan a deschis o rană, care în continuu sângerează și stoarce țipete de durere.”

Cele făcute și scrise nu le afă de glume și curiosități, dar' nici de teme de discrețiuni, ca consistorialul de Oradea-mare.

Ear' în nrl 23 ca încheiere đice: „Terminăm deocamdată cu cestiunea gimnasiilor românești, rezervându-ne a reveni în mod special la cestiunea gimnasiului din Năsêud, a căruia desnaționalizare se pregătesce acuma. Însă și la încheierea acestui ciclu de

articoli ne simțim îndemnați a exprima îngrijirea întemeiată, că lovitura dată gimnasiului de Beiuș și îndreptată de present în contra gimnasiului din Năsêud se va termina la cealaltă margine a țerii, adevăc la Brașov, dacă conducătorii poliției românești și toți iubitorii neamului nostru nu vor afla căi și mijloace pentru a sana răul deja existent și a preveni pericolul ce ne mai amenință, ear' pe aceia, care mai au ce perde, fi rugăm s'ê nu cedeze nimica din drepturile lor, de li-s'ar pune în prospect ori-ce favoruri lumesci, sau de ar fi amenințați chiar cu moarte, căci nimica pe lume nu se poate pune în cumpênă cu existența poporului român și a bisericii”.

Ar fi cu scop ca articolul din „Unirea” referitor la gimnasiile românești s'ê fie comunicat prin toate țările românești, ca s'ê se convingă toată suflarea românească, că e timpul, ca s'ê începem o acțiune legală, ca nu cumva s'ê ne trezim prea târđiu. Vocea „Unirii”, care representă opiniunea acelor 4 diecese române, nu poate fi desconsiderată nu numai de cătră națiunea întreagă, ci nici de cătră însuși Monarhul și guvernul Seu.

Diecesanul.

CRONICĂ

Monarhul nostru în Fiume. Din Paris se telegrafează cu data de 23 l. c.: După-cum anunță o depeșă din Roma, guvernul italian trimite o corabie la Fiume, spre a saluta pe împêratul austro-ungar.

Archiducele Carol Stefan, după-cum se raportează din Zara cu data de 23 l. c., în numele corpului de ofiçeri ai escadrei a depus în prezența Archiducelui Albrecht o cunună de lauri pe monumentul din Lissa, ridicat în memoria celor căduți în anul 1866. La acest act de pietate au mai asistat contra-admiralul Hinke, toți comandanții și ofiçerii de corăbii, consiliul comunal, primarul și parohul din Lissa, precum și toți amployații locali.

Prințul Frideric August, după-cum se raportează din Dresda, s'a logodit cu Archiduceasa Luisa, flica Archiducelui de Toscana.

Un regiment iubilar. Ieri în 24 l. c., regimentul de infanterie „Archiducele Leopold” nr. 53, staționat în Agram, unde își are și cercul de întregire, și-a sêrbat iubileul existenței sale de 150 de ani. Regimentul s'a înființat în anul 1741 ca corp de panduri al baroului Treneck.

Hymen. Domnul Dr. Alexandru L. Hosszu, advocat în Deva, s'a logodit la 22 l. c. în Arad cu domnișoara Aurelia Petco, drăgălașa flică a dlui advocat Dr. Lazar Petco din Arad.

Necrolog. Primul următor anunț funebural: *Ioan Rațiu*, protopresbiter gr.-or., asesor consistorial, membru al comitetului comitatens și al opidului Hațeg, membru al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” etc. etc. după un morb greu, astăzi la 57/2 oare p. m., în al 65-lea an al vieții, și-a dat nobilul se suflut în mâinile Creatorului. Rêmășițele pământesce ale iubitelui și neuitatului defunct se vor transporta Mercuri în 12/24 Iunie 1891 la 3 oare p. m. din casa sa proprie la locul de vecnică odihnă. Cu inima înfrântă de durere aducem în numele consângenilor această jalnică soire tuturor amicilor și cunoscuților. Hațeg, la 10/24 Iunie 1891. Teresia Rațiu, ca soție; Lucreția Acs născ Rațiu, Dominic Rațiu, ca fii; Dominic Rațiu, Elena Tordoșan, Reveca Popescu, Ana Pația, ca frate și surori. Alexandru Tordoșan, Rubin Pația, Mina Rațiu, Maria și Dumitru Berghian, ca cumnați și cumnate.

Dela expozițiunea din Praga. Direcțiunea poliției din Praga, — precum anunță o telegramă cu data de 23 l. c., — a dat un ordin, prin care se interđice executarea imnului rusec și a marseillaisei pe locul expozițiunii.

Un scriitor defraudant. Din Pojon se anunță, că Stefan Machala, scriitor la advocatul Ion Fulep de acolo, defraudând mai multe epistole cu bani în valoare de câteva mii de fl., a luat-o la sănătoasa.

Noue cărți postale în Românie. Cetin în „Românul”: Cu începere dela 1 Iulie stîlul nou a. c. se vor pune în circulație cărți postale închise, care poartă un timbru postal încrustat de 5 bani. Aceste cărți postale închise sînt puse la dispoziția publicului în toate oficiile postale, precum și la debitantii de tutun cu prețul de 5 bani bucata și sînt valabile numai pentru interiorul comunei de prezentare. Cu toate aceste, când cineva ar dori s'ê se servească de o carte postală închisă și pentru interiorul țerii sau chiar pentru străinătate, va fi obligat a completa francarea ei după tarifa scrisorilor ordinare prin aplicare de timbre suplimentare, căci în cas contrar biroul de destinațiune o va încarca cu porto ca scrisoare insuficient francată.

O hartă etnografică a Peninsulei-Balkanice. Din Belgrad se anunță: Tinerimea universitară a prelucrat o hartă etnografică a Peninsulei-Balkanice; harta e însoțită de un memoriu, în care se statorcesc granițele naționale ale elementului sêrbesc față cu pretensiunile bulgare și se motivează din punct de vedere istoric și etnografic pretensiunile sêrbesci asupra Macedoniei.

Cas de moarte. Din Königsberg se anunță moartea comandantului corpului I. de armată prusian, Bronsart-Schellendorf, odinioară fost ministru de rêsboiu.

Schimbare în ministerul prusian. Din Berlin se telegrafează cu data de 20 l. c.: „Reichsanzeiger” cuprinde o publicațiune, în urma căreia ministrul Maybach e deslegat de oficiul se, lăsându-i-se titlul și rangul unui ministru de stat. Tot „Reichsanzeiger” publică denumirea presidentului direcțiunii căilor ferate, Thielen, ca ministru al lucrărilor publice.

Memoriile principelui Bismarck. Din Hamburg se anunță telegrafice: Lothar Bucher petrece de câteva zile la principele Bismarck în Friedrichsruh, unde va rămâne timp mai îndelungat, spre a scrie în conțelegere cu Bismarck memoriile acestui din urmă.

Limfa lui Koch. O telegramă din Berlin anunță, că la desbaterea budgetului ministrul de culte a declarat față cu o interpelare, că valoarea științifică a remediului lui Koch de pe acum începe a subsista. Efectul terapeutice al acestuia se va urca în mod însemnat, îndată-ce lui Koch i-ar succede cultura pură a substanței principale a remediului, ceea-ce, după-cum i'a împărțit Koch, în câteva săptămâni îi va și succede. Remediul va fi în compozițiunea sa supus examinării lumii științifice.

O nouă pușcă. Din Roma se împărțesce: Lucrătorul de arme Vannozzi a inventat o nouă pușcă, care în 17 puncte e mai simplă, cu 10 lire mai ieftină și cu o jumătate de chilogram mai ușoară, decât pușca sistem Mannlicher. Experimentele au dat un rezultat excelent.

Catastrofa dela Mönchenstein. În unul din numerii trecuți am amintit, că la fața locului, unde s'a întâmplat îngrozitoarea catastrofa, au sosit eufundaci, spre a scoate din riul Birs cadavrele care lipsiau. O telegramă din Basel cu data de 20 l. c. anunță, că lucrările eufundacilor s'au terminat. Afară de locomotive, nici un lucru, provenind din vagoane, nu se mai găsesce sub apă. Se presupune, că numărul persoanelor care ar lipsi a fost exagerat, dar' că se poate ca câteva cadavre s'ê fi fost duse de apa riului Birs în Rin.

Sinucidere îngrozitoare. În Frankfurt lângă Main o fată a fost închisă în 21 l. c. în grădina zoologică. Desbrăcându-se cu totul de haine, nenorocita fată a sărit în colivia unui urs de ghiăță. Un păzitor, care observase fata, s'a grăbit a-i da ajutor, dar' înzadar, căci ursul o omorise. Numai cu mare năzav a putut fi scos cadavrul nenorocitei din ghiarele bestiei. Se crede, că fata a comis fapta într-un acces de nebunie.

O nouă catastrofă pe calea ferată. Din Copenhaga se anunță cu data de 22 l. c. o foarte serioasă catastrofă întâmplată pe linia ferată dintre Gedser și Masnedo. S'a trimis în ajutor un tren special. Alte detalii până acum lipsesc.

Turburări în Bordeaux. După o telegramă din Bordeaux, în mai multe părți ale orașului s'au întâmplat în urma grevei de tramvai serioase turburări. Husarii au făcut întrebuințarea de arme.

Complot în contra Țarului. Din Londra se telegrafează cu data de 20 l. c. următoarea scriere sensațională: Din isvor vrednic de credință se scrie din Petersburg, că s'a descoperit un nou complot contra Țarului. Amestecați în complot sînt mai mulți ofiçeri, atât din armată, cât și dela poliție. Ei au voit s'ê detroneze pe Țarul și s'ê ridice în locul lui pe tron pe fratele se. Conspiratorii au fost arestați și duși în cel mai mare secret în Siberia.

Congres internațional de lucrători socialiști. Consiliul general al partidului lucrătorilor belgieni din Bruxelles a trimis din nou lucrătorilor din toate țările un circular, în care li-se atrage atențiunea asupra congresului internațional de lucrători socialiști, care se va ține la 18 August a. c. în Bruxelles.

Situațiunea Ovreilor expulsați din Rusia. „Pol. Corr.” primesce din Constantinopol următoarea informațiune: Silințele ambasadorului englez Sir W. White în cestiunea așezării în Palestina a Ovreilor expulsați din Rusia întănesc până acum cea mai mare greutate, așa că numai foarte puține semne sînt pentru intrarea în viață a acestui proiect.

Introducerea unei noue arme în armata rusească. Diarulul „Kreuzzeitung” i-se telegrafează din Petersburg: Un ordin de đic cătră armată anunță introducerea unei noue arme de calibru mic, care cântăresce 10 puñdi, adevăc cu 2 puñdi mai puțin ca arma sistem Berdan.

Șiguranta publică în Rusia. În apropiere de opidul Saljan din Caucaș o bandă de tâlhari a atacat trăsura poștei, în care erau doi călători. Acestia au fost uciși de tâlhari, ear' vizitiul a fost greu rănit. În contra bandei, care pustiesce și satele din împregiurime, s'a trimis o companie de Cazaci.

Expoziția din Chicago. Direcțiunea comitetului expoziției universale din Chicago ne trimite direct un număr din diarul „Westen” de acolo, recercându-ne s'ê reproducem dintr'insul următoarea notiță: **Expoziți-**

unea va fi gata la timp potrivit. Numeroase persoane din Chicago, care dubitează și se îngrijesc despre terminarea timpurie a lucrărilor pentru expoziție, spre liniștirea lor nu li se recomandă nimic mai bun, decât cercetarea locului expoziției. Ce s'a prestat acolo într'un timp scurt, lucrându-se serios numai cam de 7 săptămâni încoace, este într'adevăr uimitor și fiecăruia trebuie să-i inspire convingerea, că — chiar întemplantându-se incalculabile și intricoșate fenomene naturale sau o grozavă generală criză financiară, lucruri, la care totuși nu e de cugetat, — lucrările pentru aranjarea locului expoziției și ridicarea edificiilor vor fi isprăvite nu numai până la 1 Maiu 1893, ci până la 14 Octombrie 1892, așadar destul de timpurie pentru inaugurare. Până la o mică parte este aproape un întreg mil. cuadrat (600 acri) de pe locul expoziției planat și aranjat pentru primirea edificiilor expoziției, ear' până la ridicarea unor lacuri și canaluri lucrările pentru curățirea terenului sunt ca și terminate. Dacă se ia în considerare, că ce s'a întemplat până aci a făcut necesară desgroaparea și distribuirea unui milion yarți cubici de nisip și pământ, că pământul a fost curățit de arbori și tuși și pământul negru folositor adunat cu deosebire, ear' tuburile de drenare au trebuit așezate, atunci poate ori-și-cine înțelege, că dacă s'au putut face aceste lucrări în două luni relativ nefavorabile, abia se poate presupune într'un timp favorabil o graniță pentru capabilitatea de prestație. Și deoarece în anul acesta rămân 5, probabil 6 luni de lucru, astfel cu încredințare întemeiată se poate aștepta, că până la sfârșitul acestui an lucrul va fi așa de înaintat, încât și cel care dubitează mai mult se se poată rușina de necredința sa. Contractele pentru toate edificiile se vor încheia astfel, că aceste până la 1 Octombrie 1892 trebuie să fie gata. Chiar dacă s'ar întempla vre-o nenorocire, cu vre-un contract, totuși mai rămân încă 7 luni, spre a îndrepta ce nu s'a făcut la timp. Deci și dacă ar obveni oare-care pedeci, timpul pentru primirea edificiilor și a locului nu va lipsi. Fără frica de a fi dați de minciună în viitor, aceasta se poate astăzi afirma întocmai cu o așa îndrăzneală, ca și aceea, că iocana arhitectonică și tabloul scenic al expoziției n'au fost până aci întrecute.

VARIETĂȚI.

(Șerpele ca animal domestic.) Faptul acesta ciudat se comunică din Brasilia. În țeara aceasta pisicile nu mai sânt deajuns pentru distrugerea șoarecilor și de aceea Brasiliienii au început să întrebuințeze pentru acest scop un fel de șerpe Boa, care poartă acolo numele de Giboia. Lungă de 4 metri și de grosimea unui braț de om, reptila aceasta e cu totul inofensivă, deoarece ce nu e veninoasă și nu atacă pe om nici-odată. Animalele acestea se cumpără pe piețele din Rio-de-Janeiro, Pernambuco, Bahia etc. cu prețul de 5—6 lei bucata. Toată ziua șerpele doarme ca un câne pe pragul ușii; cu sosirea serii însă Giboia capătă viață. Cu iuțala unui fulger șerpele se aruncă în urma șoarecilor, pe care îi omoară rupându-le șira spinării. Numai din pasiune pentru venătoare el omoară șoarecii, căci de mâncat nu-i mănâncă nici-odată. Șerpele în cestiune e credincios ca un câne, și dacă e transportat în altă parte, se întoarce totdeauna la vechii sei stăpâni.

(Vase submarine.) Inginerul militar Baron, atașat la serviciul central al marinei franceze, a arătat într'o conferință a sa, pe care a ținut-o la Montpellier, că dînsul a operat schimbări radicale în mașineria vaselor submarine, cu care s'au făcut multe încercări de flota franceză. Vasul submarin îmbunătățit de numitul inginer se pune în mișcare prin două motoare. Unul din aceste e pus și el în lucrare prin foc de petrol, ear' altul prin electricitate. Cel dintâi se întrebuințează când vasul umbă pe suprafața apei, ear' cel de al doilea când se cufundă. Vasul acesta poate face pe oară 10—12 kilometri și o tonă de petrol este îndestulătoare pentru 70 ore. Această modificare în vasele submarine franceze va aduce un rezultat bun pentru flota franceză.

(Din turnul Eiffel.) Din Paris se scrie: În timpul expoziției din 1891, distracția de predilecție a persoanelor, care se urcau în Turnul-Eiffel, era de a da drumul dela a treia platformă la baloane umflate cu gaz și de care atîrnau cărți de vizită sau diferite alte bilețele. Multe din acele baloane au ajuns prin țeri îndepărtate; misionarii aeriani s'au scoborit prelungă Alasția, Bavaria etc. și au ajuns până și în Ungaria, unde unul a căzut aproape de Seghedin, scris de un domn Bayet în 1889, și care bilet a fost reexpediat de către maregraful Pallavicini, care îl găsisse Țilele acestea, la Paris.

Mare a fost mirarea dlui Bayet, când și-a primit înapoi biletul după-ce a făcut un voiaj atât de lung.

Din public.*)

Consemnarea

contribuțiilor pentru nenorocii prin foc din comuna Vale și Iosășel colectați în biserica gr.-or. din Seliște la inițiativa domnului protopresbiter Dr. Nicolae Maier.

Au contribuit următorii domni: Ioan Simian 1 fl.; Ioan B. Comșa 1 fl.; Nicolae Simian 2 fl.; Stan Stefla 1 fl.; Nicolae Dădărlat 1 fl.; Iordachie Roșca 1 fl.; Nicolae Hânsa 1 fl.; Petru Cergău 1 fl.; P. Comșa 1 fl.; Bucur Comșa 1 fl.; Ioan Comșa sen. 1 fl.; Ilie Schitea 1 fl.; Nicolae Schitea 1 fl.; Ioan Moldovean 1 fl.; Ilie Peligrad 10 cr.; Ioan Bucșan 20 cr.; Nicolae Roșca 20 cr.; Aleman Moga 10 cr.; Ioaneș Peligrad 50 cr.; Giurca 20 cr.; Dumitru Bloț 20 cr.; Vasilie Stoia 20 cr.; Iacob Peligrad 40 cr.; Ana Ciuca 20 cr.; Nicolae Moisin 30 cr.; Nicolae Lojnică 40 cr.; Petru Dum. Comșa 50 cr.; Ana Neamțu 10 cr.; Maria Herța 10 cr.; Ioan Joandrea 30 cr.; Nicolae Fanea 20 cr.; Dumitru Lucaciu 50 cr.; Maria Stan Banciu 1 fl.; Paraschiva Ioan Comșa 1 fl.; Paraschiva Comă 1 fl. Suma 23 fl. 30 cr. Dela mai mulți: 8 fl. 30; Dr. Nicolae Maier 1 fl. 40 cr. Suma totală: 33 fl. v. a. Din acestia s'au predat prin subscrierul pentru comuna Vale 21 fl. v. a. episcopului Nicolae Oprean, eară restul de 12 fl. se pun la dispozițiunea onor. administr. a „Tribunei“ pentru a se administra pentru comuna Iosășel.

Seliște, 21 Maiu 1891.

Aron Gogonea, ca colectant, învățător.

NB. Afară de acestia s'au colectat mai înainte tot pentru cei arși din comuna Vale în bisericile din Seliște vre-o 18—20 fl., care s'au administrat prin primăria comunală comitetului pentru ajutorarea celor nenorocii din Vale.

* Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primesc răspunderea.

Pentru nenorocii prin foc din Iosășel.

Transport din numărul 92 al „Tribunei“. 162 fl. 86 cr. Domnul Aron Gogonea, învățător în Seliște, a trimis din suma banilor de 33 fl. colectați în biserica din Seliște, 12 „ — „ Suma totală 174 fl. 86 fl.

Suma banilor acestora s'a trimis astăzi la locul destinațiunii ei.

Admin. Țiarului „Tribuna“.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Fiume, 25 Iunie n. La dejunerul de pe corabia admiralului englez a ridicat Maiestatea Sa Monarchul nostru un toast, în care a Țis, că se simte fericit a-și pute exprima mulțumirile și recunoștința către regina Angliei, care a dispus anul trecut să se facă escadrei austro-ungare o primire atât de excelentă. A ridicat păharul întru sănătatea reginei engleze, de care de multă vreme este legat prin sentimente de admirațiune și devotament. După răsunarea imnului englez a continuat Maiestatea Sa: Vă provoc să ridicați pocalul pentru marina engleză, căreia îi port sincera admirațiune și stima. Admiralul Hoskins a mulțumit pentru distingerea făcută corăbiei și a golit păharul întru sănătatea Maiestății Sale.

Haaga, 25 Iunie n. Din balotațiile de ieri a eșit o majoritate incontestabilă a liberalilor.

Belgrad, 25 Iunie n. 17 aderenți frunțași ai partidului progresist sânt puși sub acasă pentru turburarea liniștii publice cu prilegiul expulșării reginei Natalia. Se vor face și unele arestări.

Seghedin, 25 Iunie n. Matadorii revoltei dela Battonya au fost aduși aici.

Viena, 25 Iunie n. Medicinistul Fischer, acusat pentru delict contra moralității publice, a fost condamnat la 10 luni temniță. Când s'a pronunțat sentința și-a implantat un briciu în piept și a murit pe loc.

Petersburg, 25 Iunie n. Marele principe Mihail Mihailovici este pus sub curatelă.

Extrase din foi bisericesti și școlastice.

Posturi vacante:

— Un post de paroh în parochia de clasa a III-a Almașul-mare-Suseni, protopresbiteratul Geoagiului II. Reflectanții la acest post au să-și aștearnă cererile până în 14 Iulie st. v. a. c. la oficiul protopresbiterat gr.-or. în Săcărâmb.

— Un post de paroh în parochia de cl. a III-a Selcud, protopresbiteratul Târnavei. Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit de 488 fl. 44 cr.

Cererile concursuale sânt a se trimite până în 12 Iulie st. v. a. c. la oficiul protopresbiterat gr.-or. al tractului Târnavei în Cetatea-de-Baltă.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Posturi vacante:

— Un post de practicant la perceptorul de dare din Alba-Iulia. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de scriitor la pretura din Comorn. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de concipient cl. II. la direcțiunea financiară din Aiud. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de notar cl. II. la tribunalul reg. din Ciuc-Sereda. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de practicant în drept la judecătoria cerc. din Szepes-ófalva. A se adresa în patru săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de practicant de concipient la direcțiunea financiară din Leva. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de oficial cl. VI. la perceptorul de dare din Neoplanta. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de medic veterinar comitatens pentru comitatul Ciongrad. A se adresa până în 29 Iunie st. n. la autoritățile competente.

— Un post de executor la judecătoria cerc. din Ileana-de-mare. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de notar cl. II. la tribunalul reg. din Comorn. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

LOTERIE.

Tragerea din 24 Iunie st. n.

Brünn: 20 70 23 4 50

Căilindarul Țilei

14/26 Iunie 1891.

Iulian: Elisieu.
Gregorian: Ieremia.
Soarele: răsare 4.18, apune 7.47.

Buletin meteorologic

Sibiu, 25 Iunie n. 6 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 724.6)	Diferența din preajmă	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcțiunea vântului
724.7	+2.0	+15.8	+26.4+14.0	SSV

Din țeară 23 Iunie n. 7 oare dimineața.

Stațiunile:	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul direcțiunea	Țaria
Budapesta	7.3	+14.7	SO	1
Sătmar	7.64	+13.5	—	—
Cluj	7.63	+14.2	V	2
Orșova	7.64	+16.3	S	2
Arad	7.64	+17.9	NO	1
Panciova	—	—	—	—

Sosiți în Sibiu.

La 25 Iunie n.

Hotel „Neurhvar“. Kaczian din Cluj. Fazakas din Săt-Mézes. Deak din Cluj. Dr. Mild din Toplița, Eibisch și Rosenbaum din Budapesta, Komlosy, Bek și Deutsch din Viena, comercianți.

Hotel „Melzer“. Schneider din Bistriță. Leményi și Zakofsky din Mediaș. Ant Pop, preot din Geoagiul-de-sus. Gustav Dundalek din Steinitz, Enderl din Viena, Licht din Jaroslau, Ornstein și Bayer din Budapesta, comercianți. Gustav Binder, apotecar din Sebeșul-săseșc.

Economic.

Temperatura și starea sēmănaturilor în România. „Pester Lloyd“ primesce din București cu data de 20 Iunie n. următorul raport: Raporturile meteorologice neobișnuite și schimbările nemijlocite ale temperaturii, care au caracterizat primăvara anului acestuia spre cea mai puțină bucurie a economilor nostri, au rămas credincioase și verii în decursul ei de până acum. Mai întâiu de toate atât maximul, cât și minimul temperaturii aerului în luna întunecoasă Iunie, ce se apropie de sfârșit, au trecut departe preste marginile observate de altă-dată în această lună. Așa cătră sfârșitul primei săptămâni a acestei luni columna de mercuriu a termometrului s'a urcat în treacăt până la 40° C., pentru-ca în săptămâna următoare între furtuni vehemente extraordinare să facă loc unei scăderi a temperaturii până la un stadiu atât de jos, încât a fost nevoie a se scoate eară pardesiurile. De sine înțeles, aceste schimbări momentane ale temperaturii nu au trecut fără căderi vehemente de grindină, care au cauzat multă stricăciune în vii și pe câmpuri. Și asupra Bucureștilor s'a năpustit în seara de 12 Iunie o grindină însoțită de descărcări electrice înfricoșate, cu care prilegiu au cădūt bucăți de grindină de mărimea ouălor de porumb. Cu toate aceste influențe raporturilor meteorologice din luna aceasta asupra vegetațiunii se poate numi favorabilă. Ploile foarte abundante ce s'au vrsat în ultimele Țile ale lui Maiu au înaintat în măsură egală sēmănaturile de iarnă și de vară. Și deși în holdele de grâu urmările iernării nu se mai pot face neîntemplate și starea holdelor de toamnă, cel puțin în Muntenia, trebuie indicată mai mult ca slabă, pentru aceea totuși singuraticile paie și spice s'au dezvoltat viguros și deci s'ar pute aștepta o recoltă, dacă și nu cantitativ, cel puțin calitativ îndestulătoare. Sēmănaturile de primăvară băgate în pământ de timpuriu, dar împedecate în dezvoltare prin seceta lunii lui Maiu, au îndreptat mult din ce au perdut, precănd precipitațiunile abundante începând din ultimă săptămână a lunii lui Maiu au ajutat mult și porumbului sēmănat mai târziu la dezvoltarea repede a colțului și au permis totodată a se continua sēmănatul de primăvară întârziat sau de tot împedecat prin raporturile meteorologice nefavorabile până târziu după timpul obișnuit în România. Și dacă și cantitativ sēmănaturile vor fi probabil cu mult înapoia celor din anul trecut, totuși, ținând neîntrerupt una sau două săptămâni temperatura prezentă demoață și roua abundantă de noaptea împreună cu aceasta, vor fi prospecte de o recoltă mijlocie pentru toate bucatele de câmp sēmănite în primăvară. Plantele de nutreț stau în general bine și și vița de vie la o înflorire relativ mai mică a produs mai mulți struguri ca în anul trecut, când ploile generale și îndelungate ce au intrat tocmai pe timpul înfloririi strugurilor au cauzat mari stricăciuni în vii. Recolta rapiței ce se află în toiu ei, acolo, unde sēmănaturile de rapiță eșite din iarnă nu a fost nevoie a se înlocui de tot și unde așadar se contează la un rezultat deplin al recoltei, va da după regiuni un produs slab mijlociu până mijlociu.

—*

Insolvențe. Reuniunea creditorilor din Viena anunță următoarele insolvențe: E. Riegelhaupt (rēmas), comerciant în Alsó-Kubin; Rubin Katz, neguțator în Brody; Wenzel Mousca, croitor în Praga; Adalbert Mazanec, comerciant în Villach; M. Svetozar Lausovits, comerciant în M-Teresopol; Fraji Radulescu, comercianți în București; M. Stanescu, comerciant în București; I. Rosenzweig et fiul, prăvălie în București; Frideric Lochor, comerciant în București; Iuda Iacob Pincas, comerciant în Sofia; Svetozar Gligorievici, croitor în Craguievaz; R. Hermann, firmă comercială în Budapesta; Adolf Sobotka, comerciant în Horitz; Paul Nemert, comerciant în Neufischern; Iosif Michel, comerciant în Grotau; Iacob Opalka, neguțator în Brünn; Inocentiu Hladky, com. în Niemschitz; Iosif Pfeifer, postovar în Jägerndorf.

Prețul mărfurilor.

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 18 Iunie n. s'au notat: unguresci bētrâni grei 41— cr. până 42 1/2 cr., unguresci grei tineri 44— cr. până 44 1/2 cr.; de mijloc 45— cr. până 45 1/2 cr., ușori 47 1/2 cr., până 48— cr., marfă țerânească grea 41— cr.; până 42 1/2 cr., de mijloc 44— cr. până 45— cr. ușoară 46 1/2— cr. până 47 1/2 cr., românesci, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci grei 45— cr. până 45 1/2 cr., transito de mijloc 45— cr. până 45 1/2 cr., transito ușori 46— cr. până 46 1/2 cr.

Bursa de māruri din Budapesta de la 23 Iunie n. 1891.

Sēmănte	Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela până	Qualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela până
Grâu				
Bănkēnesec vechiu	76	—	77	—
Grâu dela Tisza	76	9.70	9.85	77
Grâu „Pesta“	76	9.65	9.80	77
Grâu de Alba-Beg.	76	9.70	9.85	77
„Bačka“	76	9.70	9.85	77
Grâu ung. de Nord	76	—	77	—
Sēmănte, vechi ori none	Sotal	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela până	
Săcără		70—72	7.65	7.50
Orz	Nutreț de vinars de bere	60—62	6—	6.40
„	—	64—66	—	—
„	—	89—91	6—	6.30
Ovės	bănăț. de alt soi	75	6.05	6.10
Cucuruz (porumb)	—	78	5.99	6—
Meiu Hrișcă	—	—	7.10	7.70
Grâu	de primă. de toam. Iunie	9.23	9.23	9.24
„Cucuruz	Iul. Aug. de primă. de toam.	5.97	5.98	5.99
„Ovēs	—	5.98	—	6—
„	—	5.64	—	5.66
Produsele diverse	Sotal	Oursul	dela până	
Sam. de trif.	Lucerul unguresc	—	—	—
„	roșie	—	—	—
Oleu de rap.	rafinat	37—	38—	—
Uș. de pore	dela Pesta	51.50	52—	—
„	dela țeară	—	—	—
Slănină	svēntată	44.50	45—	—
„	afumată	51—	52—	—
Său	—	35.50	37—	—
Prune	—	23.50	24.50	—
Licțar	slavon, nou	19—	20—	—
„	bănățenesec	17—	18—	—
Miere	brută	—	—	—
„	galbină străcurată	—	—	—
Coară	de Rosenau	138.	135.	—
Spirt	brut	18.50	19—	—
„	Drojdițe de spirt	20—	20.50	—

Cursul pieței din Sibiu.

Din 25 Iunie n. 1891.

Hărțile-monetă română	Cump. 9.18	vând. 9.25
Lire turcesci	10.40	10.50
Imperiali	9.35	9.40
Ruble rusești	1.37	1.38

Bursa de Budapesta.

Din 23 Iunie n. 1891.

Renta de aur ung. 6%	106.45
„ „ hărțile 4%	101.70
„ „ hărțile 5%	116—
Împrumutul căilor ferate ung.	116—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune).	113.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune).	99.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune).	92.15
Bonuri rurale ung.	104.50
„ croato-slavone	97.50
Obligațiunile desp. regalilor	137—
Împrumut cu premiu ung.	137—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	129.50
Renta de hărțile austriace	92.25
„ de aur austriac	92.25
„ de argint austriac	110.75
Losurile austriace din 1860	149.50
Acțiunile băncii austro-ungare	1030.—
„ de credit ung.	542.50
„ „ austr.	293.60
Scrisuri fonciare ale institut. de cred și economii	—
Albina	102.—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.52
Napoleon-d'ori	9.27
Mărci 100 imp. germane	57.50
Londra 10 Livres sterlingi	117.25

Bursa de Viena.

Din 23 Iunie n. 1891.

Renta de aur ung. 6%	106.45
„ „ hărțile 4%	101.61
„ „ hărțile 5%	116.50
Împrumutul căilor ferate ung.	116.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune).	113.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune).	99.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune).	92.—
Bonuri rurale ung.	104.75
„ croato-slavone	97.75
Împr. mut. cu premiu ung.	137.75
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	129.75
Renta de hărțile austriace	92.50
„ de aur austriac	92.45
„ de argint austriac	110.95
Losurile austriace din 1860	149.25
Acțiunile băncii austro-ungare	1016.—
„ de credit ung.	541.60
„ „ austr.	293.60
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.56
Napoleon-d'ori	9.28
Mărci 100 imp. germane	57.52
Londra 10 Livres sterlingi	117.15

Bursa de București.

7 Iunie st. v. — 4 oare p. m.	Cassa	Ultim
Renta rom. per 1875 5%	100 1/2	—
Renta română amort. 5%	99 1/4	—
(Schuldverschreib.)	87 1/4	—
Oblig. de stat. C. F. R. 6%	87 1/4	—

Serviciul de studii și construcțiuni: căi ferate, șosele și poduri al ministerului lucrărilor publice din România face cunoscut, că are necesitate de

[1084] 4-25

Ingineri

ești cu diplome sau certificate din unele din școlile tehnice: Viena, Berlin, Paris, Bruxelles, Gand, Zürich etc. și se fie de naționalitate Români sau cel puțin să cunoască limba română.

Amatorii de a fi angajați pe unul, doi sau mai mulți ani, sunt rugați a trimite Serviciului în București, Strada Minerva nr. 16 propunerile cu o copie legală după diplomă sau certificate, cu indicațiunea naționalității, etății, timpului servit și anume la ce lucrări.

Tocmai a apărut:

Clara Milici

Novelă

de I. Turghenev.

Traducere din limba rusă de Enea Hodoș.

Institut Tipografic în Sibiiu.

În editura „Institutului tipografic” a apărut și se află de vânzare

Prăsirea pomilor

de D. COMȘA, membru în comitetul central al „Reuniunii române agricole”.

Prețul unui exemplar 12 cr.

Institutul tipografic în Sibiiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

- Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu preț redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Piperuș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcărul.** Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndereticul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Blăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu preț redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni.** Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franceză de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un pețitor înderetic.** Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Văntură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpărtoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgârșitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nusci-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalin pécuarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
- Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- Clara Milici.** Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1891.

Budapesta—Predeal				Predeal—Budapesta				Budapesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapesta				Copsa-mică—Sibiiu								
Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat							
Viena	10.50	8.—			3.25	București	4.45	7.35		8.50	Viena	10.50	8.—	3.25	Teiuș	2.30	3.37	1.39	Copsa-mică	3.—	10.47	7.10		
Budapesta	8.30	2.05		5.50	9.15	Predeal	9.12	1.12		5.16	Budapesta	8.15	1.50	9.50	Alba-Iulia	3.11	4.—	2.19	Șeica-mare	3.51	11.27	7.43		
Szolnok	11.38	4.10		9.22	11.19	Timiș	9.41	1.42		5.57	Szolnok	11.14	3.57	1.05	Vințul-de-jos	3.30		2.36	Loamneș	4.15	12.08	8.27		
P.-Ladány	2.12	5.51		11.53	12.57	Brașov	10.17	2.18		6.58	Arad	4.30	7.02	5.46	Jibot	3.53		3.03	Sibiiu	5.10	1.—	7.35	9.23	
Oradea-mare	3.53	7.06		1.50	2.12	Feldioara	10.24	2.48	4.20	7.23	Glogovaț	4.42		5.57	Orăștie	4.16	4.41	3.30	Sibiiu—Copsa-mică					
Mező-Telegd	4.30	7.43		3.08	3.46	Apatia	11.08	3.40	5.42	8.03	Györök	5.03		6.19	Simeria (Piski)	5.43	5.06	4.17	Sibiiu	7.35	4.34	3.35	10.17	
Rév	5.22	8.18		3.46	3.26	Agostonfalva		3.56	6.09	9.04	Paușiș	5.14		6.30	Ilia	6.24	5.45	4.55	Ocna	8.30	5.25	11.09	10.43	
Bratec	5.45			3.57		Homorod	11.54	4.29	6.55	9.46	Radna-Lipova	5.32	7.48	6.48	Gurasada	7.—		5.28	Șeica-mare	9.05	5.55	11.40	12.05	
Bucia	6.05	8.51		4.09		Hașfalău	12.54	5.34	8.23	11.03	Conop	5.56		7.12	Zam	7.28	6.08	5.53	Cucerdea—Oșorheiu—Regh.-săs.					
Cucia	6.31	9.07		4.55	4.21	Sighișoara	1.18	5.54	8.53	11.29	Bérvava	6.12		7.27	Soborșin	8.08	6.34	6.24	Cucerdea	2.50	8.20	2.41	8.20	
Huedin	7.12	9.37		5.34	4.55	Elisabetopol	1.40	6.21	9.31	12.06	Soborșin	6.58	8.51	8.07	Bérvava	8.54		7.02	Ludoș	3.34	9.11	3.27	9.11	
Stana	7.29			5.51		Mediaș	6.42	10.09		12.37	Zam	7.26	9.10	8.33	Conop	9.10	7.11	7.17	Oșorheiu	5.20	11.17	5.14	5.14	
Aghiriș	7.49			6.12		Copsa-mică	2.11	10.47		12.53	Gurasada	7.52		8.57	Radna-Lipova	9.44	7.31	7.46	Reghinul.-săs.	7.10		7.15	7.15	
Ghirbău	8.01			6.25	5.47	Micăsasa	2.14	6.57	10.31	1.18	Ilia	8.08	9.34	9.13	Pauliș	9.58		7.57	Cucerdea	5.20	11.17	5.14	5.14	
Nădăgel	8.14			6.39		Blaj	2.48	7.31	11.42	2.27	Deva	8.52	10.—	9.53	Glogovaț	10.11		8.08	Reghinul.-săs.	5.35		5.36	5.36	
Cluj	8.29	10.37		6.56	6.—	Crăciunel	3.17	8.—	12.28	2.49	Simeria (Piski)	10.38	10.18	10.19	Arad	10.46	8.14	8.40	Reghinul.-săs.	7.10		7.15	7.15	
Apahida	8.46	11.10		8.20	6.18	Teiuș	8.07	1.08	1.25	3.47	Orăștie	11.04	10.37	10.50	Vinga	11.18	8.24	8.45	Reghinul.-săs.	8.—	8.15	8.15	8.15	
Ghiriș	10.08	12.38		8.45	6.34	Aiud	8.24	1.35	1.50	4.07	Jibot	11.24		11.16	Szolnok	11.48	11.27	2.21	Oșorheiu	5.20	11.17	5.14	5.14	
Cucerdea	10.37	1.14		10.21	7.34	Vințul-de-sus		2.05	2.12	4.28	Vințul-de-jos	11.48		11.44	Alba-Iulia	12.22	11.18	12.06	Reghinul.-săs.	5.35		5.36	5.36	
Uioara	10.56	1.21		11.09	7.57	Uioara		2.13	2.19	2.34	Alba-Iulia	12.22	11.18	12.06	Budapesta	7.20	1.25	5.50	Reghinul.-săs.	7.10		7.15	7.15	
Vințul-de-sus	11.04	1.29		11.26		Cucerdea	8.54	2.31	2.39	4.52	Teiuș	12.49	11.40	12.38	Viena	6.05	7.20	1.40	Reghinul.-săs.	8.—	8.15	8.15	8.15	
Aiud	11.28	1.54		11.54	8.22	Ghiriș	9.23	3.18	3.15	5.26	Simeria (Piski)—Petroșeni				Petroșeni—Simeria (Piski)				Oșorheiu	5.21	5.54	10.20	10.20	
Teiuș	11.45	2.13		12.18	8.38	Apahida	10.45	5.14		6.34	Simeria	6.00	10.35	4.22	Petroșeni	6.00	10.50	6.20	Ludoș	6.58	7.41	12.06	12.06	
Crăciunel	12.44			12.58	8.43	Cluj	11.01	6.08	4.53	6.52	Streiu	6.35	11.26	4.58	Banița	6.41	11.40	6.54	Cucerdea	7.47	8.25	12.50	12.50	
Blaj	12.59			1.51	9.14	Nădăgel		6.29	5.30	7.40	Hățeg	7.21	12.23	5.42	Crivadia	7.19	12.19	7.20	Simeria (Piski)—Hunedoara					
Micăsasa	1.35			2.29		Ghirbău		6.47	5.47	8.—	Pui	8.06	12.—	6.36	Pui	7.57	1.05	7.51	Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16	9.16	
Copsa-mică	1.51			2.48	9.48	Aghiriș		7.02	6.11	8.29	Crivadia	8.47	2.23	7.24	Hățeg	8.36	1.54	8.25	Cerna	11.13	5.03	9.34	9.34	
Mediaș	2.31			3.08	9.50	Stana		7.28		8.58	Banița	9.21	3.19	8.04	Streiu	9.18	2.49	9.01	Hunedoara	11.48	5.38	9.58	9.58	
Elisabetopol	3.04			3.26	10.06	Huedin	12.17	7.28		9.12	Petroșeni	9.45	4.—	8.36	Simeria	9.52	3.27	9.35	Hunedoara—Simeria (Piski)					
Sighișoara	3.04			4.07	10.28	Cucia	12.47	7.47	6.43	9.12	Streiu	6.15	11.30	7.15	Timișoara	6.20	1.11	5.05	Simeria (Piski)	4.46	2.32	7.22	7.22	
Hașfalău	3.46			2.14	11.04	Bucia		8.25	7.12	9.51	Vinga	7.32	12.47	8.04	Vinga	7.21	2.46	6.40	Cerna	5.11	3.—	7.50	7.50	
Homorod	4.04			2.29	11.19	Bratec	1.26	9.10	7.51	10.23	Timișoara	8.42	2.04	8.57	Arad	8.03	3.56	7.50	Hunedoara	5.28	3.20	8.10	8.10	
Agostonfalva	5.26			3.33	12.27	Rév		9.30		10.42	Ghiriș—Turda				Turda—Ghiriș				Hunedoara	4.46	2.32	7.22	7.22	
Uioara	6.10			4.18	12.58	Mező-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17	Ghiriș	7.48	10.35	3.40	10.20	Turda	4.50	9.30	2.30	Cerna	5.11	3.—	7.50	7.50
Apatia	6.41			4.48	1.15	Oradea-mare	2.18	10.44	8.42	11.51	Turda	8.08	10.55	4.00	10.44	Ghiriș	5.10	9.50	2.50	Simeria	5.28	3.20	8.10	8.10
Feldioara	7.17			5.08	10.05	P. Ladány	12.06																	